

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, **XXX**.
[...](2021) **XXX** draft

ANNEXES 1 to 5

PIELIKUMI

dokumentam

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Pamatnostādnes par valsts atbalstu platjoslas tīkliem

I PIELIKUMS. KARTOGRAFĒŠANA

1. PIEMĒROŠANAS JOMA

- (1) Pielikumā aprakstīta ieteicamā metodika kartografēšanai, kas ir pamats, lai veiktu ieviešanu ar valsts atbalstu fiksēto un mobilo sakaru tīklu ierīkošanai.
- (2) Tā mērķis ir vairot pārredzamību attiecībā uz metodiku informācijas par tīklu pieejamību un veiktspēju vākšanai un novērtēšanai.
- (3) Pielikumā attiecībā uz fiksētajiem piekļuves tīkliem un mobilajiem un fiksētajiem bezvadu piekļuves tīkliem ir uzskaitīti:
 - i. kritēriji, kurus izmanto tīklu veiktspējas kartografēšanai;
 - ii. informācija, kuru kompetentās publiskās iestādes var vākt, lai pārbaudītu sniegtās informācijas pareizību;
 - iii. tā papildu informācija par infrastruktūru, kuru kompetentās publiskās iestādes operatoriem var pieprasīt konkrētās situācijās, kad tas ir pamatoti nepieciešams padziļinātai novērtēšanai¹.

2. MĒRĶIS UN DEFINĪCIJAS

- (4) Kartografēšanas mērķis ir iegūt objektīvu priekšstatu par sasniedzamo veiktspēju, uz kuru var paļauties maksimumstundas apstākļos.
- (5) “Sasniedzamā veiktspēja” jāraksturo vismaz ar lejupielādes ātrumu un augšupielādes ātrumu, uz kuriem var paļauties maksimumstundas apstākļos.
- (6) Par valsts ieviešanu atbildīgās publiskās iestādes var kartografēt arī citus veiktspējas kritērijus ar nolūku raksturot tīklu veiktspēju maksimumstundas apstākļos (piemēram, latentumu, pakešu zudumu, pakešu kļūdu, trīci, pakalpojuma pieejamību²). Dalībvalstis to var darīt, lai mērķtiecīgāk vērstu valsts ieviešanu uz tirgus nepilnību risināšanu un nodrošinātu attiecīgus krasus uzlabojumus.
- (7) Maksimumstunda ir parasti stundu ilgs periods dienā, kura laikā tīkla noslodze ir maksimāla³. Maksimumstunda dalībvalstīs un reģionos var atšķirties. Tāpēc, lai noteiktu vissarežģītākās maksimumstundas, jākonsultējas ar VRI.
- (8) “Maksimumstundas apstākļi” ir apstākļi, kādi sagaidāmi tīklā maksimumstundas laikā. Atbilstīgi maksimumstundas apstākļi fiksētiem piekļuves tīkliem ir uzskaitīti 3.1. iedaļā un mobiliem un fiksētiem bezvadu piekļuves tīkliem – 4.1. iedaļā.

¹ Uz to attiecīgā gadījumā var attiekties prasība ievērot konfidencialitāti saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

² Šiem kvalitātes kritērijiem jāpiemēro *BEREC* noteiktās tehniskās specifikācijas: IP pakešu kļūdu koeficients (Y.1540); IP pakešu zudumu koeficients (Y.1540); IP pakešu aprites aizkave (RFC 2681); IP pakešu aizkaves variācija (RFC 3393); IP pakalpojuma pieejamība (Y.1540).

³ *BEREC* pamatnostādnes BoR (20) 165.

- (9) Fiksētiem tīkliem un fiksētiem bezvadu piekļuves tīkliem kartografēšana jāveic adreses līmenī, pamatojoties uz apkalpojamām telpām, un mobilo sakaru tīkliem – adreses līmenī vai pamatojoties uz kartes režģiem⁴, kas nav lielāki⁵ par 100×100 m.
- (10) “Apkalpojamās telpas” ir telpas, kurās galalietotājam var izveidot pieslēgumu īsā laikposmā par parasto aktivizēšanas maksu neatkarīgi no tā, vai šīs telpas ir pieslēgtas tīklam. Norādīt, ka telpas ir apkalpojamas, operators var tikai gadījumā, kad apņemas pēc galalietotāja pieprasījuma izveidot telpās pieslēgumu un aktivizēt pakalpojumu četru nedēļu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas par parasto aktivizēšanas maksu, proti, bez papildu vai neparedzētām izmaksām, un nekādā gadījumā nepārsniedzot vidējo aktivizēšanas maksu attiecīgajā dalībvalstī.
- (11) Sniedzot informāciju par savu tīklu veiktspēju, operatoriem būtu jāievēro visaugstākie zinātniskie un profesionālie standarti. Proti, kartografēšanas nolūkos izmantotajai metodikai un paņēmieniem būtu jābalstās uz vispārpieņemtiem profesionālajiem standartiem.
- (12) Sniedzot skaitļus, kas raksturo veiktspēju, operatoriem jāņem vērā nepietiekamas caurlaides posmi, kas var neļaut faktiski nodrošināt deklarēto veiktspēju (piemēram, atvilces maršrutēšana). Ja operatori nevar apstiprināt, ka, sniedzot informāciju, ņēmuši vērā visu iepriekš minēto, dalībvalstis šo informāciju var neņemt vērā.
- (13) Runājot par alternatīvām metodēm kartografēšanas veikšanai, piemēram, fiksētiem pakešu komutācijas tīkliem, publiskās iestādes pienācīgi pamatotos gadījumos var ierosināt alternatīvu, proti, izmantot visnoslogotāko savienojumu (nepietiekamas caurlaides posmu) 20 % izmantošanas koeficientu, ko nosaka, vidējo datplūsmas ātrumu dalot ar nominālo ātrumu maksimumstundā. Bezvadu tīklu un mobilo sakaru tīklu gadījumā publiskās iestādes var ierosināt alternatīvu metodi, piemēram, 95 % varbūtības šūnas malā (*cell edge probability*) aprēķināšanu vai šūnas nominālās slodzes⁶ (*nominal cell load*), kas nav zemāka nekā 50 %⁷, aprēķināšanu. Jebkurā gadījumā neatkarīgi no izmantotās metodes visi skaitļi, kas raksturo tīkla veiktspēju, jāsniedz “maksimumstundas apstākļos” saskaņā ar (8). punktu.

3. FIKSĒTU PIEKĻUVES TĪKLU ĀTRUMA KARTOGRAFĒŠANAS IETEICAMĀ METODE

3.1. FIKSĒTU PIEKĻUVES TĪKLU ĀTRUMA KARTOGRAFĒŠANAS KRITĒRIJI

- (14) Šīs kartografēšanas metodes vajadzībām dalībvalstīm ir jāpieprasa operatoriem informācija par to tīklu nodrošināto ātrumu maksimumstundas apstākļos.
- (15) Ar maksimumstundas apstākļiem saprot situāciju, kurā vismaz 20 % no lietotājiem ir aktīvi un vienlaikus pārraida datus nominālajā maksimumslodzes ātrumā, kuru operators

⁴ Dati jāsniedz ģeogrāfisko laukumu (daudzstūru) veidā (dati rastra un vektora formātā).

⁵ Par vēlamiem uzskata mazākus kartes režģus (t. i., 20×20 m).

⁶ “Šūnas slodze” (šūnas noslogojums) ir to bāzes stacijas resursu vidējā procentuālā attiecība, kurus galalietotāji izmanto konkrētā pakalpojumā.

⁷ Ja aprēķinātā šūnas slodze ir zemāka nekā 50 %, operatoriem tas būtu pienācīgi jāpamato kompetentajām publiskajām iestādēm.

nodrošina katram no viņiem gan lejupējai, gan augšupējai datplūsmai, un kurš atbilst ierastajai pārabonēšanas apjoma (*oversubscription rate*) definīcijai⁸.

3.2. INFORMĀCIJA PĀRBAUDES VAJADZĪBĀM. PARAUGPRAKSE

- (16) Lai novērstu pakalpojumu sniegšanas aizkavēšanos mērķa teritorijā, ieinteresēto personu oportūnistiskas rīcības riska ierobežošanai un sniegtās informācijas pietiekamības, saskaņotības un uzticamības nodrošināšanai kompetentās publiskās iestādes, kuras veic kartografēšanu, var lemt pārbaudes vajadzībām pieprasīt, lai ieinteresētās personas iesniedz papildu informāciju par saviem tīkliem.
- (17) Kompetentās publiskās iestādes var lūgt ieinteresētās personas sniegt pilnīgu aprakstu par metodiku, kas izmantota sasniedzamās veikspējas aprēķināšanai, tajā skaitā (bet ne tikai) par:
- izmantoto piekļuves tīkla tehnoloģiju (*FTTH, FTTB, ADSL, VDSL, VDSL + vectoring DOCSIS.x* utt.) ar attiecīgā standarta pilnīgu specifikāciju;
 - tīkla topoloģiju (piemēram, *P2P* vai *P2MP*), ieskaitot vienkāršotu shēmu, kura atspoguļo kabeļu / optiskās šķiedras izvietojumu (piemēram, koka topoloģija *GPON*);
 - nepietiekamas caurlaides posmu savienojumiem tīkla topoloģijā, t. i., par tīkla segmentiem ar lielāku statistiskās multipleksēšanas uzlabojumu, ieskaitot skaidru informāciju vai nu par i) pārabonēšanas apjomu, kas izmantots šāda savienojuma apmēra noteikšanai (piemēram, atvilces maršrutēšanas tīklā), vai ii) veikspējas plānošanu, kas veikta šādiem nepietiekamas caurlaides posmu savienojumiem. Jebkurā gadījumā publiskā iestāde var pieprasīt galalietotājam sasniedzamā ātruma statistisku raksturojumu (piemēram, vidējo vai tipisko ātrumu vai iespējamību sasniegt nominālo ātrumu, kāds jānodrošina galalietotājam jebkurā laikā, ar norādi uz lietotāju modeļa pieņēmumiem).

3.3. INFORMĀCIJA PADZIĻINĀTAS PĀRBAUDES VAJADZĪBĀM. PARAUGPRAKSE

- (18) Kompetentās publiskās iestādes var lemt pieprasīt, lai ieinteresētās personas iesniedz papildu informāciju par tīkla komponentiem un to atrašanās vietu padziļinātas pārbaudes vajadzībām, piemēram, lai pārbaudītu paziņotās veikspējas aprēķināšanai izmantoto metodiku.
- (19) Kompetentās publiskās iestādes tādējādi var lūgt, lai ieinteresētās personas iesniedz papildu informāciju par fiksēta tīkla piekļuves daļu, tajā skaitā (bet ne tikai):

⁸ Viena un tā pati tīkla infrastruktūra galalietotājiem var nodrošināt ļoti atšķirīgus veikspējas līmeņus atkarībā no tā, cik lietotāju tiek multipleksēti nepietiekamas caurlaides posmu savienojumos un kāds ir savienojumu nominālais ātrums. Veikspēja ir atkarīga no vienlaikus aktīvo lietotāju skaita (kas pieaug maksimumstundas apstākļos). Šādam “statistiskās multipleksēšanas uzlabojumam” (minimums 20 %, proti, aktivitātes līmenis 1:5) ir nepieciešams, lai operatori izmanto pietiekami precīzus lietotāju datplūsmas sadales modeļus.

- i. informāciju par sadales skapju atrašanās vietu un vadojuma garumu no sadales skapja līdz mājsaimniecībai;
- ii. skaidru informāciju par savienojuma budžeta aprēķiniem (piemēram, par to, kā saņemtā signāla jaudas līmeni kartografē bitu ātruma izteiksmē, savienojuma budžeta izmantotajām rezervēm utt.). Kompetentās publiskās iestādes var lūgt operatoriem iesniegt visus piemērojamus savienojuma budžetus, kas izmantoti tīkla pakalpojumu izstrādē un apjoma noteikšanā, kā arī to galvenos parametrus, ieskaitot aprakstu par metodiku, ko operators izmantojis savienojuma budžeta un pamatojuma izstrādē.

4. IETEICAMĀ KARTOGRAFĒŠANAS METODE MOBILIEM UN FIKSĒTIEM BEZVADU PIEKĻUVES TĪKLIEM

4.1. MOBILO UN FIKSĒTO BEZVADU PIEKĻUVES TĪKLU VEIKTSPĒJAS KARTOGRAFĒŠANAS KRITĒRIJI

(20) Šīs kartografēšanas metodes vajadzībām dalībvalstīm būtu jāpieprasa ieinteresētajām personām aprēķināt sava tīkla veiktspēju, ņemot vērā šādus principus:

- i. izmantot nozares paraugpraksi⁹, ņemot vērā galvenos faktorus, kuri ietekmē bezvadu signāla pārraidi¹⁰;
- ii. balstīt aprēķinu uz 95 % varbūtību šūnas malā¹¹ attiecībā uz deklarētās veiktspējas sasniegšanu un jebkurā gadījumā vismaz 95 % varbūtību sasniegt deklarēto veiktspēju katrā režģa punktā, ņemot vērā iespējamās atšķirības pārraides apstākļos, ko izraisa nejauši faktori un iespējamās atšķirības starp punktiem attiecīgajā teritorijā (t. i., adreses līmenī vai pamatojoties uz kartes režģi, kas nav lielāks par 100 × 100 m);
- iii. pieņemt, ka maksimumstundas apstākļi ir šādi:
 - a. mobilo sakaru tīkliem: nominālā šūnas slodze¹² ne mazāka kā 50 %¹³ vai lielāka, ja maksimumstundas datplūsmas apstākļi ir ievērojami intensīvāki;
 - b. fiksētajiem bezvadu piekļuves tīkliem: lai iegūtu atbilstīgo šūnas slodzi aprēķiniem, jāizmanto paredzami reālistiskie maksimumstundas datplūsmas apstākļi¹⁴;

⁹ Ar nozares paraugpraksi saprot modelēšanas parametrus, rīkus, plānošanu un kļūdas robežas, kas plaši izplatītas bezvadu sakaru sistēmu un uzņēmējdarbības plānošanā un ko nozares eksperti, pārbaudot metodiku, varētu uzskatīt par pietiekami pareizām un uzticamām.

¹⁰ Piemēram, reljefu, ēkas un citus objektus, prognozējot saņemtā signāla stiprumu.

¹¹ “Varbūtība šūnas malā” ir iespējamība, ka minimālā veiktspēja tiks nodrošināta pārklājuma zonas pašā malā (maksimālā apgalvotā pārklājuma teritorija attiecīgajā teritorijā). Aprēķini jābalsta uz reālistiskām pārraides simulācijām, savienojuma budžeta aprēķiniem un pietiekamām rezervēm.

¹² “Šūnas slodze” (šūnas noslogojums) ir to bāzes stacijas resursu vidējā procentuālā attiecība, kurus galalietotāji izmanto konkrēta pakalpojuma kontekstā.

¹³ Ja aprēķinātā šūnas slodze ir zemāka nekā 50 %, to pienācīgi pamato kompetentajām publiskajām iestādēm.

¹⁴ Ja neizmanto maksimumstundas datplūsmas aplēses, tad fiksētai bezvadu piekļuvei jāizmanto 90 % nominālā šūnas slodze. Augstāka šūnas slodze fiksētai bezvadu piekļuvei (salīdzinājumā ar mobilo sakaru

- iv. sniegt informāciju par veikspēju uz vienu galalietotāju un pamatojoties uz ārpus telpām esošām antenām. Ja uztverošo antenu izmanto vairāki galalietotāji, kopējā veikspēja jāuzskata par vienlīdzīgi sadalītu starp galalietotājiem¹⁵;
 - v. sniegt informāciju par veikspēju pa tehnoloģijām un pa darba frekvencēm gadījumā, ja pārklājumu nodrošina ar vairākām tehnoloģijām¹⁶ un frekvencēm¹⁷, ņemot vērā katrā frekvencē faktiski pieejamo joslas platumu. Ja izmantotas nelicencētas frekvences, tas ir skaidri jānorāda.
- (21) Saskaņā ar (12). punktu operatoriem īpaši jāņem vērā:
- i. atvilces maršrutēšanas veids¹⁸ un tās jauda katrā bāzes stacijā¹⁹;
 - ii. fiksēto bezvadu piekļuves tīklu gadījumā – apkalpoto un apkalpojamo telpu skaits katrā aprēķinātajā kartes režģī.

4.2. INFORMĀCIJA PĀRBAUDES VAJADZĪBĀM. PARAUGPRAKSE

- (22) Lai novērstu pakalpojumu sniegšanas aizkavēšanos mērķa teritorijā, ieinteresēto personu oportūnistiskas rīcības riska ierobežošanai un sniegtās informācijas pietiekamības, saskaņotības un uzticamības nodrošināšanai kompetentās publiskās iestādes, kuras veic kartografēšanu, var lemt pārbaudes vajadzībām pieprasīt, lai ieinteresētās personas iesniedz papildu informāciju.
- (23) Tādējādi kompetentās publiskās iestādes var lūgt ieinteresētās personas sniegt pilnīgu aprakstu par metodiku, ko tās izmantojušas pārklājuma karšu aprēķināšanā, tajā skaitā (bet ne tikai):
- i. informāciju par pārraides modeļiem un pārraides simulācijas galvenajiem parametriem;
 - ii. vispārīgu informāciju par tīkla komponentiem, it īpaši antenām (piemēram, raidīšanas jauda, *MIMO*, antenu atrašanās vietas);
 - iii. svarīgāko informāciju par savienojuma budžeta aprēķinu (piemēram, kā saņemtā signāla jaudas līmeni kartografē bitu ātruma izteiksmē, savienojuma budžeta izmantotās rezerves utt.). Ieinteresētajām personām būtu jāiesniedz visi piemērojamie savienojuma budžeti, kas izmantoti tīkla pakalpojumu izstrādē un apjoma noteikšanā, un to galvenie parametri,

tīkliem) atspoguļo prognozētos atšķirīgos lietošanas modeļus, kuri izraisa lielāku konkurenci par apkalpojošās bāzes stacijas kopīgo resursu izmantošanu.

¹⁵ Fiksētas bezvadu piekļuves gadījumā tas tā var būt attiecībā uz kopīgām antenām, kuras atrodas uz daudzdzīvokļu ēkas jumta.

¹⁶ 4G LTE vai LTE Advanced tehnoloģijas; 5G vai nu *3GPP Release 15 (New Radio (NR))* nesavrup risinājums, kam pamattīkls ir 4G) un *NR* savrup risinājums (pamattīkls ir 5G), kā arī turpmākie jauninājumi – *3GPP Release 16* tiek izstrādāts un ietvers jaunas 5G specifikācijas. Kompetentā iestāde var (un tas ir ieteicams) vākt informāciju no *3GPP* bāzētām tehnoloģijām, lai noskaidrotu *3GPP Release* izmantotos līmeņus, taču arī iepriekšējā granularitāte ir pienācīga.

¹⁷ Šeit nolūks ir nošķirt frekvenču joslas zem 6 GHz un milimetru viļņu frekvenču joslas, jo tās bieži izmanto atšķirīgām pakalpojumu kategorijām.

¹⁸ Optiskā šķiedra, *Carrier* klases vara kabeļu *Ethernet*, bezvadu utt.

¹⁹ Optiskās šķiedras savienojuma gadījumā parasti to var uzskatīt par pietiekamu.

ieskaitot aprakstu par to, kā ieinteresētā persona izstrādājusi savienojuma budžetu, un pamatojumu;

- iv. informāciju par mobilo telesakaru staciju atrašanās vietu;
- v. informāciju par atvilces maršrutēšanas raksturlielumiem.

4.3. INFORMĀCIJA PADZIĻINĀTAS PĀRBAUDES VAJADZĪBĀM. PARAUGPRAKSE

(24) Kompetentās publiskās iestādes var lemt pieprasīt, lai ieinteresētās personas iesniedz papildu informāciju par tīkla komponentiem un to atrašanās vietu padziļinātas pārbaudes vajadzībām, piemēram, lai pārbaudītu paziņotās veikspējas aprēķināšanai izmantoto metodiku. Kompetentās publiskās iestādes tādējādi var lūgt ieinteresētās personas iesniegt papildu informāciju par saviem tīkliem, tajā skaitā (bet ne tikai) par:

- i. raidītāju skaitu katrā stacijā;
- ii. augstumu, kādā minētie raidītāji atrodas;
- iii. sektoru skaitu katrā mobilo telesakaru stacijā;
- iv. raidītājos izmantoto tehnoloģiju, ieskaitot *MIMO* pakāpi, pieejamo kanāla joslas platumu;
- v. katra raidītāja izmantoto ekvivalento izotropiski izstaroto jaudu.

II PIELIKUMS. VALSTS IEJAUKŠANĀS, UZ KO LESD 107. PANTA 1. PUNKTS NEATTIECAS

- (1) Nākamajās iedaļās ir vispusīgs, taču ne visaptverošs pārskats par gadījumiem, uz kuriem šīs pamatnostādnes neattiecas. Ņemot vērā LESD 107. panta 1. punktā uzskaitīto kritēriju kumulatīvo raksturu, ja viens no kritērijiem nav izpildīts, valsts atbalsta esību var izslēgt, un līdz ar to saskaņā ar šīm pamatnostādnēm pirms pasākuma īstenošanas par to nav nepieciešams paziņot Komisijai.

5. NAV SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS

- (2) Atbalstu darbībām, kas nav ekonomiska rakstura²⁰, t. i., nav veiktas ar nolūku tirgū piedāvāt preces vai pakalpojumus, neuzskata par valsts atbalstu. Tādējādi, ja infrastruktūru nav paredzēts izmantot komerciāli, valsts atbalsta noteikumi tās finansējumam principā nav piemērojami. Tas attiecas, piemēram, uz gadījumiem, kad publisko finansējumu piešķir infrastruktūras veidošanai vai platjoslas pakalpojumu iepirkumam publiskās pārvaldes iestāžu vajadzību apmierināšanai, piemēram, lai savā starpā savienotu tikai publiskās iestādes caur “slēgtiem tīkliem”, kurus neizmanto komerciālos nolūkos²¹. Līdz ar to šādu darbību finansējums ir ārpus valsts atbalsta noteikumu darbības jomas tāpat kā publiskais finansējums saistītajiem “slēgtajiem tīkliem”²².
- (3) Tomēr, ja šādu tīklu (piemēram, tā pārpalikušo veikspēju) ļauj izmantot ieguldītājiem komerciālās platjoslas jomā vai citiem operatoriem, šādas infrastruktūras publisko finansējumu var uzskatīt par valsts atbalstu. Līdzīgi, ja sākotnēji “slēgtu tīklu” pēc tam dara pieejamu komerciālai izmantošanai, uz to var attiekties valsts atbalsta noteikumi²³. Piemēram, ja publiskas iestādes izvēlas trešo personu kā sakaru pakalpojumu sniedzēju un finansē tīkla izveidi pašu publisko iestāžu vajadzību risināšanai, valsts atbalsts var būt iesaistīts, ja šis pakalpojumu sniedzējs infrastruktūru izmanto citām komerciālām darbībām.
- (4) Ja platjoslas infrastruktūru izmanto gan saimnieciskajai, gan nesaimnieciskajai darbībai, valsts atbalsta noteikumus infrastruktūras publiskajam finansējumam piemēro tikai tiktāl, cik tas sedz ar attiecīgo saimniecisko darbību saistītās izmaksas²⁴. Lai izvairītos no valsts atbalsta noteikumu piemērošanas attiecībā uz saimniecisko darbību, dalībvalstīm ir jānodrošina, ka nesaimnieciskajai darbībai

²⁰ Sk. Komisijas paziņojuma par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu (“Paziņojums par valsts atbalsta jēdzienu”) 201. punktu un turpmākos punktus (OV C 262, 19.7.2016., 1. lpp.).

²¹ Sk. Komisijas Lēmumu C(2007) 2212 final (2007. gada 30. maijs) lietā N 46/07 – Apvienotā Karaliste – Velsas publiskā sektora tīkla shēma (OV C 157, 10.7.2007., 3. lpp.).

²² Sk. Tiesas 2012. gada 19. decembra spriedumu lietā C-288/11 P *Mitteldeutsche Flughafen* un *Flughafen Leipzig-Halle*/Komisija, EU:C:2012:821, 42. punktu; Komisijas Lēmumu C(2007) 2212 final (2007. gada 30. maijs) lietā N 46/07 – Apvienotā Karaliste – Velsas publiskā sektora tīkla shēma (OV C 157, 10.7.2007., 3. lpp.).

²³ Sk. Komisijas Lēmumu C(2011) 3498 final (2011. gada 23. maijs) lietā SA.31687 (N 436/2010) – Itālija – platjosla Friuli-Venēcijā Džūlijā (projekts *Ermes*) (OV C 274, 17.9.2011., 3. lpp.) un Komisijas Lēmumu C(2010) 5696 (2010. gada 11. augusts) lietā N 407/09 – Spānija – optiskā šķiedra Katalonijā (*Xarxa Oberta*) (C 259, 25.9.2010., 1. lpp.).

²⁴ Sk. Komisijas Lēmumu C(2010) 5696 (2010. gada 11. augusts) lietā N 407/09 – Spānija – optiskā šķiedra Katalonijā (*Xarxa Oberta*) (C 259, 25.9.2010., 1. lpp.). Sk. arī Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 205. punktu.

paredzēto publisko finansējumu nevar izmantot struktūras saimnieciskās darbības subsidēšanai, piemēram, nodrošinot, ka operators, kurš tīklu izmanto komerciālos nolūkos, par tīkla izmantošanu maksā tirgus cenu, un publisko finansējumu izmantojot tikai, lai segtu nesaimniecisko darbību neto izmaksas (ieskaitot kapitāla izmaksas), kas noteiktas, pamatojoties uz skaidru grāmatvedības uzskaites nodalīšanu²⁵.

6. NAV VALSTS RESURSU / NAV SELEKTIVITĀTES

6.1. NEMONETĀRI PIEPRASĪJUMA PUSES PASĀKUMI

- (5) Dalībvalstis var veicināt pieprasījumu pēc platjoslas pakalpojumiem ar nemonetāriem pieprasījuma puses pasākumiem. Principā nemonetāri pieprasījuma puses pasākumi nav valsts atbalsts. Tie var būt dažādi.
- (6) Tie var būt pasākumi, kuru mērķis ir palielināt platjoslas interneta subjektīvo vērtību, risinot ar cenu nesaistītus platjoslas pieprasījuma aspektus. Šādu pasākumu nolūks parasti ir vai nu paaugstināt pieejamā satura kvalitāti²⁶, vai informēt patērētājus par to, kā to izmantot.
- (7) Nemonetāri pieprasījuma puses pasākumi var būt arī pieprasījuma agregēšanas rīki, kurus var izmantot, lai mazinātu neskaidrību potenciālajiem piegādātājiem attiecībā uz tirgus lielumu, koordinētu pieprasījumu un nodrošinātu lielāku noteiktību attiecībā uz peļņu, kas paredzama, ienākot konkrētā tirgū. To var paveikt, vispirms caur apsekojumiem nosakot potenciālo pieprasījumu un tad prezentējot apsekojumu rezultātus publiski pieejamā valsts iestāžu tīmekļa vietnē. Tas var ietvert arī lietotāju vispārīgu apstiprināšanu pirms ierīkošanas, piemēram, caur pakalpojumu platformām, ar nolūku pārliecināties par noteiktu pieprasījuma līmeni pirms publisku vai privātu ieguldījumu veikšanas un to agregēt. Lietotājiem arī var būt iespēja kļūt par projektā ieinteresētajām personām caur tādiem augšupējiem/pašpalīdzības ieguldījumu modeļiem kā kooperatīvi. Šī informācija būtu nediskriminējošā veidā jādara pieejama visiem operatoriem. Tomēr, ja tādējādi agregētu pieprasījumu dara pieejamu tikai vienam vai dažiem izraudzītiem operatoriem, piemēram, apvienojot klientus vienā līgumā vai iekļaujot saistību elementu lietotājiem izmantot tikai vienu vai dažu operatoru pakalpojumus, tas var radīt situāciju, kurā šiem operatoriem ir piešķirts valsts atbalsts.

6.2. ADMINISTRATĪVI UN REGLAMENTĒJOŠI PASĀKUMI

- (8) Papildus tieša finansējuma nodrošināšanai uzņēmumiem dalībvalstis var izvēlēties vairākus citus pasākumu veidus ar nolūku paātrināt platjoslas tīklu, arī 5G tīklu, ierīkošanu²⁷. Tās var saskaņā ar juridiskajiem pienākumiem (vai pārsniedzot tos),

²⁵ Sk. Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 206. punktu. Kapitālizdevumi (un saistītais nolietojums), kas saistīti gan ar saimniecisko, gan nesaimniecisko darbību, ir jāsadala starp abām darbībām, izmantojot attiecīgu sadales koeficientu.

²⁶ Tas var ietvert i) e-pārvaldes programmu (piemēram, tālmedicīnas, e-aprūpes, tālmācības, IKT skolās) veicināšanu; ii) vietējā un sektorālā digitālā satura (piemēram, kultūras mantojuma, tūrisma, izglītojoša satura, vietējo lauksaimniecības/pārtikas produktu utt.) veicināšanu; iii) interneta drošības un privātuma vairošanu un kvalitātes standartu vai reklāmas standartu noteikšanu.

²⁷ Kā paskaidrots arī Komisijas ieteikumā par savienojamības rīkkopu: Komisijas 2020. gada 18. septembra ieteikums par kopīgu Savienības rīkkopu, kuras mērķis ir samazināt ļoti augstas veiktspējas tīklu

atvieglot, piemēram, priekšrocības tiesību piešķiršanas procesu²⁸ un/vai pieprasīt, lai tīkla operatori daļu savas infrastruktūras darītu pieejamu kopīgai izmantošanai. Turklāt saskaņā ar reglamentējošajiem noteikumiem dalībvalstis var pieprasīt, lai operatoriem tiktu nodrošināta piekļuve publisku iestāžu kontrolētajai fiziskajai infrastruktūrai, kas ir piemērota ļoti ātru tīklu elementu izvietojumam²⁹.

- (9) Operatori, kuri vēlas ierīkot ļoti ātrus tīklus, var elektronisko sakaru, gāzes, elektrības, apkures un ūdensapgādes tīklu uzņēmumiem, kuri veic būvdarbus, kas pilnībā vai daļēji finansēti no publiskiem līdzekļiem, lūgt piekrist samērīgiem lūgumiem koordinēt būvdarbus ar nosacījumu, ka tas nerada papildu izmaksas un netraucē kontroli pār darbu saskaņošanu³⁰. Šāda saskaņošana nav valsts atbalsts, ja lūgumu izteikušais operators pats sedz savas izmaksas un saskaņošanas iespēja ir pārredzamā un nediskriminējošā veidā piedāvāta visiem ieinteresētajiem operatoriem (t. i., elektrības, gāzes, ūdensapgādes utt.), nevis tikai elektronisko sakaru operatoriem³¹. Tomēr nevar izslēgt, ka publisks finansējums šādiem būvdarbiem var ietvert valsts atbalstu, ja tie paredzēti vienīgi platjoslas nozarei vai ir nepārprotami vērsti uz to vai vienu vai vairākiem izraudzītiem platjoslas operatoriem.
- (10) Lai atvieglotu piekļuvi esošajai fiziskajai infrastruktūrai pārredzamā veidā, publiskā sakaru tīkla operatoriem ir tiesības pēc pieprasījuma piekļūt pamatinformācijai par infrastruktūras novietojumu, maršrutu, veidu un pašreizējo izmantojumu, kā arī kontaktpunktam.
- (11) Komisijas ieteikumā par savienojamības rīkkopu sniegtas norādes paraugprakses izstrādei ar nolūku veicināt savienojamību, pamatojoties uz Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvu un Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa noteikumiem, ar mērķi noteikt pasākumus, kuri ir paši efektīvākie, ļaujot operatoriem ierīkot ļoti augstas veiktspējas tīklus un mudinot to darīt. 2021. gada 25. martā Komisija pieņēma kopīgo Savienības rīkkopu savienojamības veicināšanai³², kurā apkopota

ierīkošanas izmaksas un nodrošināt savlaicīgu un investīcijām labvēlīgu piekļuvi 5G radiofrekvenču spektram nolūkā veicināt savienojamību, atbalstot ekonomikas atveseļošanu no Covid-19 krīzes Savienībā (C(2020) 6270 final).

- 28 Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/61/ES (2014. gada 15. maijs) par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai (OV L 155, 23.5.2014., 1. lpp.)) paredz ātrākas, vienkāršākas un pārredzamākas atļauju piešķiršanas procedūras.
- 29 Saskaņā ar Platjoslas izmaksu samazināšanas direktīvu jaunas ēkas ir jāapriko ar ātrdarbīgu fizisko infrastruktūru (piemēram, maziem kabeļu kanāliem) un tajās ir jānodrošina piekļuve infrastruktūrai ēkas iekšienē.
- 30 Inženiertehniskie darbi, piemēram, ceļu uzrakšana, lai ievilkto ātrdarbīgu platjoslas kabeli, veido līdz pat 80 % no ātrdarbīgu tīklu ierīkošanas izmaksām.
- 31 Sk. Komisijas Lēmumu C(2010)889 (2010. gada 8. februāris) lietā N 383/09 – Vācija – grozījumi platjoslas valsts atbalsta shēmā N 150/2008 – platjosla Saksijas lauku apgabalos (OV C 93, 13.4.2010., 8. lpp.). Šajā lietā tika skatīts gadījums, kad tādi vispārīgi inženiertehniskie darbi kā autoceļu uzturēšana nebija valsts atbalsts. Vācijas iestāžu veiktie pasākumi tika atzīti par “vispārīgiem inženiertehniskajiem darbiem”, kurus uzturēšanas nolūkos valsts būtu veikusi jebkurā gadījumā. Iespēja izmantot šos autoceļu uzturēšanas darbus, lai uz pašu operatoru rēķina ierīkotu kabeļu kanalizāciju un platjoslas infrastruktūru, bija izziņota publiski, un tā nebija paredzēta vienīgi platjoslas nozarei vai speciāli vērsta uz to. Tomēr nav izslēgta iespēja, ka šādiem būvdarbiem piešķirtais publiskais finansējums tiek uzskatīts par atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, ja tie ir paredzēti vienīgi platjoslas nozarei vai ir nepārprotami vērsti uz to.
- 32 <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/connectivity-toolbox-member-states-agree-best-practices-boost-timely-deployment-5g-and-fibre>.

paraugprakse, kas atzīta par visefektīvāko, ļaujot operatoriem ierīkot ļoti augstas veiktspējas tīklus un mudinot to darīt.

7. NAV PRIEKŠROCĪBU

7.1. TIRGUM ATBILSTOŠI IEGULDĪJUMI

- (12) Ja publiska iestāde iegulda platjoslas infrastruktūras attīstībā ar nosacījumiem, kas ir tādi paši kā privātam ieguldītājam, kurš darbojas parastos tirgus apstākļos, saskaņā ar tirgus ekonomikas dalībnieka principu valsts atbalsts nav iesaistīts³³.
- (13) Saskaņā ar Tiesas judikatūru no vienlīdzīgas attieksmes principa izriet, ka kapitālu, ko valsts tieši vai netieši nodevusi uzņēmuma rīcībā apstākļos, kas atbilst normāliem tirgus apstākļiem, nevar uzskatīt par valsts atbalstu. Ja publiska ieguldītāja līdzdalība kapitālā vai kapitāla ieguldījums nerada pietiekamas izredzes uz rentabilitāti, pat ne ilgtermiņā, šāda iejaukšanās uzskatāma par atbalstu LESD 107. panta nozīmē, un tā saderība ar kopējo tirgu jānovērtē, pamatojoties vienīgi uz minētajā pantā noteiktajiem kritērijiem³⁴.
- (14) Atbilstība tirgus nosacījumiem būtu jānosaka iepriekš³⁵, pamatojoties uz informāciju, kas bijusi pieejama laikā, kad pieņemts lēmums par iejaukšanos (piemēram, izmantojot uzņēmējdarbības plānu, kas balstīts uz tādu pašu ekonomisko izvērtējumu, kādu tādos pašos apstākļos veiktu racionāls tirgus ekonomikas dalībnieks ar nolūku noteikt darījuma rentabilitāti vai ekonomiskās priekšrocības). Darījuma atbilstību tirgus nosacījumiem var noskaidrot, pārbaudot ar darījumu saistītu tirgus informāciju: ja publiskie subjekti un privātie uzņēmēji darījumu veic atbilstoši līdzvērtīgiem nosacījumiem (*pari passu*)³⁶; vai ja darījums ir aktīvu, preču un pakalpojumu pārdošana un pirkšana (vai cits salīdzināms darījums) konkurenci nodrošinot, pārredzamā, nediskriminējošā un beznosacījumu konkursa procedūrā³⁷. Ja publisku struktūru iejaukšanās nav līdzvērtīga privātu uzņēmēju rīcībai vai arī

³³ Sīkāku informāciju sk. Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 4.2. iedaļā. Jānorāda, ka ir jāņem vērā tikai tās priekšrocības un pienākumi, kas ir saistīti ar valsts kā ekonomikas dalībnieces statusu, izslēdzot tos, kas ir saistīti ar tās kā publiskas iestādes statusu (piemēram, ja valsts iejaukšanās cēlonis ir tādi sabiedriskās politikas apsvērumi kā digitālās plaisas mazināšana, valsts rīcība, kaut arī racionāla no sabiedriskās politikas viedokļa, tajā pašā laikā var ietvert tādus apsvērumus, kurus tirgus ekonomikas dalībnieks parasti neņemtu vērā).

³⁴ Tiesas 1991. gada 21. marta spriedums lietā C-303/88 *Itālijas Republika/Komisija*, ECLI:EU:C:1991:136, 20.–22. punkts.

³⁵ Nepietiek ar retrospektīvu ekonomisku izvērtēšanu, kurā konstatē, ka attiecīgais dalībvalsts ieguldījums faktiski bijis rentabls.

³⁶ Sk. Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 86.–88. punktu. Lai noteiktu, vai darījums ir līdzvērtīgs, īpaši jānovērtē šādi kritēriji: a) vai par publisko struktūru un privāto uzņēmēju iejaukšanās pasākumiem ir lemts un tie ir veikti tajā pašā laikā, vai arī starp tiem ir laika nobīde un ir mainījusies ekonomiskā situācija; b) vai darījuma noteikumi publiskajām struktūrām un visiem privātajiem uzņēmējiem ir vienādi, ņemot vērā arī riska pakāpes iespējamo palielināšanos vai samazināšanos laika gaitā; c) vai privāto uzņēmēju iejaukšanās pasākumam ir reāla, nevis tikai simboliska vai nebūtiska ekonomiskā nozīme; d) vai iesaistīto publisko struktūru un privāto uzņēmēju izejas pozīcija attiecībā uz darījumu ir salīdzināma, ņemot vērā, piemēram, to iepriekšējos ekonomiskā rakstura riska darījumus ar konkrētajiem uzņēmumiem, iespējamo sinerģiju, kas varētu tikt panākta, to, kādā mērā dažādajiem ieguldītājiem ir raksturīgas līdzīgas darījumu izmaksas, vai citus publiskajai struktūrai vai privātajam uzņēmējam raksturīgus apstākļus, kas salīdzinājumu varētu padarīt neobjektīvu.

³⁷ Sk. Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 89.–96. punktu.

darījums nav veikts konkursa kārtībā, darījuma atbilstību tirgus nosacījumiem var pierādīt, izmantojot salīdzinošo vērtēšanu³⁸ vai citas novērtēšanas metodes³⁹. Uz vērtējumu par to, vai aizdevumu un galvojumu noteikumi atbilst tirgus nosacījumiem, attiecas īpaši apsvērumi⁴⁰.

- (15) Komisija savā praksē ir precizējusi, ka platjoslas nozarē⁴¹ publiska ieguldījuma atbilstību tirgus nosacījumiem var parādīt⁴², piemēram, ja tas veikts tajā pašā laikā⁴³, ar līdzvērtīgiem nosacījumiem un tādos pašos apstākļos (un tādējādi ar tādu pašu riska un ienesīguma līmeni) kā ekonomiski nozīmīga darbība (piemēram, attiecībā uz kapitālu, kopējo summu, daļu no kopējām izmaksām), kuru veicis salīdzināma lieluma privāts uzņēmējs līdzīgā situācijā, darbojoties parastos tirgus ekonomikas apstākļos (“vienlaicīga dalība”). Vienlaicīguma analīze ir viens no elementiem valsts atbalsta neesamības konstatēšanai, taču ne vienīgais. Arī citi elementi ir būtiski, piemēram, iepriekš izstrādāta pamatota uzņēmējdarbības plāna (kuru ieteicams pārbaudīt ārējiem ekspertiem) esamība, kas parāda, ka ieguldījumi nodrošina pietiekamu atdeves līmeni ieguldītājam(-iem) atbilstoši parastajai tirgus atdevei, kādu varētu sagaidīt uzņēmēji līdzīgos projektos, ņemot vērā riska līmeni un nākotnes prognozes (pamatojoties uz ieguldījuma iekšējās atdeves likmes aprēķinu

38 Salīdzinošā vērtēšana attiecībā uz nosacījumiem, saskaņā ar kuriem salīdzināmi privāti uzņēmēji ir veikuši salīdzināmus darījumus salīdzināmos apstākļos. Sk. Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 98.–100. punktu.

39 Sk. Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 100.–105. punktu.

40 Sk. Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 108.–114. punktu.

41 Sk. Komisijas Lēmumu C(2007) 6072 final (2007. gada 11. decembris) lietā C-53/2006 (*ex N 262/2005, ex CP 127/2004*) – Nīderlande – *Citynet Amsterdam* (OV L 247, 16.9.2008., 27. lpp.) un Komisijas Lēmumu C(2012) 5051 final (2012. gada 25. jūlijs) lietā SA.33063 – Itālija – *Trentino NGA* (OV C 323, 6. lpp.). “*Citynet Amsterdam*” lietā Komisija apstiprināja, ka Amsterdamas pilsētas ieguldījumi optiskajā tīklā līdz galalietotājam (*FTTH*) neietvēra valsts atbalstu. “*Trentino*” lietā Komisija pauda spēcīgas šaubas par to, vai projekts atbilda kritērijiem, kuri nosaka atbilstību tirgus nosacījumiem. Projekta *Trentino NGN* īstenotāji Komisijai 2012. gadā paziņoja par publiskā un privātā sektora partnerību starp Trento provinci un *Telecom Italia (TI)* nākamās paaudzes tīkla (*NGN*), arī *FTTH*, ierīkošanai attālos provinces apgabalos. Province veica naudas ieguldījumu 50 miljonu EUR vērtībā, savukārt *TI* veiktu ieguldījumus natūrā, ieskaitot 1) tūlītējas neatspēkojamas izmantošanas tiesības (*NIT*) attiecībā uz esošo uzņēmuma pasīvo infrastruktūru (kabeļu kanāliem un stabiem) un 2) visa vara kabeļu tīkla īpašumtiesības ar perspektīvu pārcelt klientus uz jauno *FTTH* tīklu, kuru plānots ierīkot. Vēl divi akcionāri pievienojās projektam ar mazākām finansiālām iemaksām. Sešus gadus pēc pirmā ieguldījuma vai pēc noteikta līniju skaita aktivizēšanas jaunajā tīklā *TI* var lemt izmantot “pirkšanas” iespēju un iegūt visas *Trentino NGN* īpašumtiesības. Turklāt *Telecom Italia* bija plānots iecelt par pakalpojumu sniedzēju *Trentino NGN* tīkla izveidošanai un ekspluatācijai un sakaru pakalpojumu sniegšanai. Proti, Komisija apšaubīja, vai: a) *Telecom Italia* naturālo ieguldījumu izvērtēšana veikta saskaņā ar tirgus nosacījumiem un nav ietvērusi slēptas priekšrocības *TI*, kā arī par vara kabeļu tīkla, kura darbību paredzēts pārtraukt, vērtību; b) nav pastāvējušas slēptas priekšrocības, kas izriet no atsevišķiem līgumiem, saskaņā ar kuriem *TI* tika iecelts par pakalpojumu piegādātāju *Trentino NGN* un sakaru pakalpojumu sniedzēju galalietotājiem; c) projekts faktiski bijis rentabls no tirgus ekonomikas ieguldītāja viedokļa; d) *Telecom Italia* pieejamā pirkšanas iespēja nav ierobežojusi Trento provinces ieguldījumu atdevi tādā līmenī, kāds privātam ieguldītājam nebūtu pieņemams, ņemot vērā, kādu riska līmeni uzņēmās Trento province kā finanšu ieguldītājs projektā.

42 Sk. Komisijas Lēmumu C(2007) 6072 final (2007. gada 11. decembris) lietā C-53/2006 (*ex N 262/2005, ex CP 127/2004*) – Nīderlande – *Citynet Amsterdam* (OV L 247, 16.9.2008., 27. lpp.).

43 Ar vienu un to pašu platjoslas infrastruktūras projektu saistītu vairāku secīgu valsts iejaukšanās gadījumu esība varētu apgāzt secinājumu, ka līdzīgu pasākumu būtu īstenojis arī tirgus ekonomikas ieguldītājs. Šajā ziņā sk. arī Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 81. punktu.

vai neto pašreizējās vērtības aprēķinu)⁴⁴. Kā liecina līdzšinējā prakse, ja projektā piedalās privātie ieguldītāji, tad ir obligāts nosacījums, ka tiem ir jāuzņemas ar ieguldījumiem saistītais komercriski ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem, kādus piemēro publiskajam ieguldītājam, lai uz publisko ieguldījumu neattiektos valsts atbalsta noteikumi⁴⁵. Tas attiektos arī uz citiem valsts atbalsta veidiem, piemēram, aizdevumiem ar atvieglotiem nosacījumiem vai garantijām⁴⁶.

- (16) Valsts iejaukšanās saskaņā ar tirgus ekonomikas dalībnieka principu var būt būtiska dažādu tīklu ierīkošanai, īpaši pilsētu un piepilsētu teritorijās, kur ir pietiekams ekonomiskais pamatojums stabiliem privātu un publisku partneru komerciāliem ieguldījumiem parastos tirgus apstākļos. Piemēram, pilsētās un gar galvenajām sauszemes transporta maģistrālēm, kur 5G tīklu ierīkošana var piesaistīt privāto finansējumu, dalībvalstis var apsvērt, cik lielā mērā privāti uzņēmēji un publiskas struktūras varētu piedalīties 5G mobilā tīkla ierīkošanas projektā vai 5G koridora izveidē atbilstoši parastajiem tirgus nosacījumiem; šajā gadījumā valsts atbalsts nebūtu iesaistīts. Šādus projektus var īstenot kā kopuzņēmumu vai kapitāla programmas vai fondus⁴⁷, palīdzot operatoriem ierīkot jaunus tīklus vai modernizēt esošos ar kopējo mērķi piesaistīt papildu privātos ieguldījumus. Šādi pasākumi neietver valsts atbalstu, ja tie ir izstrādāti saskaņā ar parastajiem tirgus nosacījumiem.

a. Platjoslas infrastruktūras ekspluatācija, kas uzticēta kā vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojums (VTNP) saskaņā ar Altmark kritērijiem

- (17) Dažos gadījumos dalībvalstis var uzskatīt, ka elektronisko sakaru tīkla nodrošināšana būtu jāuzskata par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu (VTNP) LESD 106. panta 2. punkta⁴⁸ un *Altmark* judikatūras nozīmē, un sniegt publisko finansējumu uz šā pamata. Šādā gadījumā valsts atbalsts ir izslēgts.
- (18) Kompensācija par tādu platjoslas pakalpojumu sniegšanu, kas definēti kā VTNP, nav valsts atbalsts, ja tā atbilst turpmāk minētajiem četriem kumulatīviem nosacījumiem (tā dēvētajiem *Altmark* nosacījumiem)⁴⁹.

⁴⁴ Papildu informācijai par šo jautājumu sk. 4.2. iedaļu un jo īpaši Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 101.–105. punktu. Sk. arī Komisijas Lēmumu C(2012) 3025 final (2012. gada 8. maijs) lietā SA.22668 (C 8/2008 (*ex NN 4/2008*)) – Spānija – kinostudija *Ciudad de la Luz* (OV L 85, 23.3.2013., 1. lpp.) un Komisijas Lēmumu C(2012) 5051 final (2012. gada 25. jūlijs) lietā SA.33063 – Itālija – *Trentino NGA* (OV C 323, 6. lpp.).

⁴⁵ Sk. 2013. gada Platjoslas pamatnostādņu 17. punktu.

⁴⁶ Komisijas paziņojums par EK līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā (OV C 155, 20.6.2008., 10.–22. lpp.) un paziņojuma labojums (OV C 244, 25.9.2008., 32. lpp.).

⁴⁷ Sk. Paziņojuma par valsts atbalsta jēdzienu 108.–114. punktu.

⁴⁸ Saskaņā ar judikatūru uzņēmumiem, kuriem uzticēta vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšana, šim uzdevumam jābūt noteiktam ar publiskas iestādes tiesību aktu. Tādējādi vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu operatoram var uzticēt, piešķirot tam sabiedrisko pakalpojumu koncesiju; sk. Pirmās instances tiesas 2000. gada 13. jūnija spriedumu apvienotajās lietās T-204/97 un T-270/97 EPAC – *Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA/Komisija*, ECLI: EU: T:2000:148, 126. punktu, un Pirmās instances tiesas 2005. gada 15. jūnija spriedumu lietā T-17/02 *Fred Olsen, SA/Komisija*, ECLI:EU:T:2005:218, 186. un 188.–189. punktu.

⁴⁹ Sk. Tiesas 2003. gada 24. jūlija spriedumu lietā C-280/00 *Altmark Trans and Regierungspräsidium Magdeburg*, EU:C:2003:415, un Komisijas paziņojumu par Eiropas Savienības atbalsta noteikumu

- Pirmkārt, infrastruktūras projektam ir jābūt nepieciešamam patiesu vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanai, kura kompensāciju saņemošajam uzņēmumam uzticēta ar skaidri noteiktiem sabiedrisko pakalpojumu pienākumiem; platjoslas jomā tas ietver atbilstību nosacījumiem saistībā ar VTNP definīciju, kas noteikta pamatnostādņu 3. iedaļā.
 - Otrkārt, parametri, uz kuru pamata aprēķina kompensāciju, jānosaka iepriekš objektīvā un pārredzamā veidā; platjoslas jomā kompensācija būtu jānosaka iepriekš, lai segtu paredzamo finansējuma deficītu noteiktā laikposmā⁵⁰.
 - Treškārt, kompensācija nevar pārsniegt to summu, kas ir nepieciešama, lai pilnīgi vai daļēji segtu sabiedrisko pakalpojumu pienākumu izpildes laikā radušās izmaksas, ņemot vērā ar to saistītos ieņēmumus, kā arī samērīgu peļņu par šo pienākumu izpildi; platjoslas jomā kompensācija būtu jāattiecinā tikai uz vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves pakalpojumu sniegšanu.
 - Ceturtkārt, ja uzņēmums, kuram jāveic sabiedrisko pakalpojumu pienākumi, nav atlasīts publiskā iepirkuma procedūrā, kuras nolūks ir izraudzīties to pretendentu, kurš spēj nodrošināt nepieciešamos pakalpojumus par vismazākajām izmaksām sabiedrībai, kompensācijas apmēru nosaka, pamatojoties uz tipiska, labi vadīta uzņēmuma izmaksām⁵¹.
- (19) Ja nav izpildīts vismaz viens no iepriekš minētajiem kritērijiem, valsts iejaukšanos uzskata par valsts atbalstu LESD 107. panta nozīmē. Šādos gadījumos atbalsts būtu jāskata, ņemot vērā VTNP lēmuma saderības nosacījumus vai VTNP nostādnes, kā arī īpašos nosacījumus, kas minēti pamatnostādņu 3. iedaļā⁵².

7.2. PATĒRĒTĀJIEM PAREDZĒTI VISPĀRĪGI ADMINISTRATĪVIE PASĀKUMI

- (20) Noteiktos apstākļos var izslēgt priekšrocības piešķiršanu būvniecības uzņēmumiem, kuri saņem talonus, piemēram, ja pasākums ir izstrādāts kā vispārīgs administratīvs pasākums. Tas tā var būt gadījumos, kad dalībvalstis piedāvā vispārīgu inženiertehnisko darbu talonus atsevišķiem patērētājiem, kuri neveic saimniecisko darbību, piemēram, lai nodrošinātu jaunceltņu un/vai ēku gatavību viedajām tehnoloģijām. Lai šajā gadījumā izslēgtu valsts atbalstu, taloni būtu jāpiedāvā galalietotājiem izmantošanai visu sabiedrisko pakalpojumu darbiem (kas cita starpā var ietvert elektrību, gāzi, ūdensapgādi, vadojumu ēku iekšienē). Galalietotāji var brīvi izvēlēties būvniecības uzņēmumu darbu veikšanai un pieslēgties jebkuram komunālo pakalpojumu sniedzējam (ieskaitot elektronisko sakaru operatorus), kurš

piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu (OV C 8, 11.1.2012., 4. lpp.).

⁵⁰ Sk. Komisijas Lēmumu C(2016) 7005 final (2016. gada 7. novembris) lietā SA.37183 (2015/NN) – Francija – *Plan France Très Haut Débit* (OV C 68, 3.3.2017., 1. lpp.).

⁵¹ Dažos ar platjoslu saistītos gadījumos Komisija ir atzinusi, ka valsts atbalsts nepastāv, jo izpildīti *Altmark* kritēriji, piemēram, Komisijas Lēmumā C(2004) 4343 final (2004. gada 16. novembris) lietā N381/2004 – Francija – *Projet de réseau de télécommunication haut débit des Pyrénées Atlantiques* (OV C 162, 2.7.2005., 5. lpp.), Komisijas Lēmumā C(2009) 7426 final (2009. gada 30. septembris) lietā SA.21630 (N 331/2008) – Francija – *Réseau à très haut débit en Hauts-de-Seine* (OV C 256, 23.9.2010., 1. lpp.) un Komisijas Lēmumā C(2016) 7005 final (2016. gada 7. novembris) lietā SA.37183 (2015/NN) – Francija – *Plan France Très Haut Débit* (OV C 68, 3.3.2017., 1. lpp.).

⁵² Šādos gadījumos pasākumi būtu jāizstrādā saskaņā ar VTNP lēmumu vai VTNP nostādņām, ņemot vērā īpašos nosacījumus, kas minēti šo pamatnostādņu 3. iedaļā, vai arī tos var izstrādāt saskaņā ar *Altmark* nosacījumiem.

piedāvā pakalpojumus attiecīgajās telpās. Iespēja izmantot talonus būtu jāpiedāvā pārredzamā un nediskriminējošā veidā visiem ieinteresētajiem operatoriem (neattiecinot to tikai uz elektronisko sakaru operatoriem un īpaši nevēršot to uz tiem, bet gan uz visiem attiecīgajiem komunālajiem pakalpojumiem, piemēram, elektrību, gāzi, ūdensapgādi utt.).

8. NAV NE IETEKMES UZ TIRDZNIECĪBU STARP DALĪBVALSTĪM, NE KONKURENCES KROPLĒJUMU

- (21) Gadījumos, uz kuriem attiecas *De minimis* regula⁵³ ar ļoti nelielām valsts atbalsta summām vai VTNP *de minimis* regula⁵⁴, konkurences kropļojumus var apriori izslēgt. Lietām, uz kurām attiecas *De minimis* regula, nav nepieciešams Komisijas iepriekšējs apstiprinājums. Dalībvalstīm pat nav jāinformē Komisija par šādu valsts atbalstu.
- (22) Pakalpojumi, kas sniegti caur Wi-Fi piekļuves punktiem, kuri izveidoti publiskās pārvaldes iestāžu telpās ar nolūku nodrošināt iedzīvotājiem piekļuvi publiskā sektora pakalpojumiem un informācijai, nedrīkst kropļot vai apdraudēt konkurenci noteiktos apstākļos⁵⁵.

⁵³ Komisijas Regula (ES) Nr. 1407/2013 (2013. gada 18. decembris) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV L 352, 24.12.2013., 1. lpp.).

⁵⁴ Komisijas Regula (ES) Nr. 360/2012 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV L 114, 26.4.2012., 8. lpp.).

⁵⁵ Darbību uzskata par nesaimniecisko darbību un tādējādi par ārpus valsts atbalsta noteikumu darbības jomas esošu, ja šādos Wi-Fi tīklos dara pieejamus tikai publiskos pakalpojumus un publiskā sektora saturu (publiskā sektora un publisko pakalpojumu sniedzēju tīmekļa vietnes), tiešsaistē nodrošinot brīvu piekļuvi tādiem publiskajiem pakalpojumiem, kas bez maksas pieejami arī bezsaistē (piemēram, administratīva rakstura informācija, e-pārvalde vai nekomerciāla informācija tūristiem). Lai saglabātu nesaimniecisko raksturu, dalībvalstīm būtu jāatļauj jaunā tīkla komerciāla izmantošana ar nolūku nodrošināt platjoslas pakalpojumus privātpersonām vai uzņēmumiem, tādējādi ierobežojot aizstājamības risku neierobežotai platjoslas piekļuvei internetam un samazinot konkurences kropļojumu risku attiecībā uz trešām personām, kuras piedāvā līdzīgu saturu un/vai pakalpojumus (Komisijas Lēmums C(2007) 2200 (2007. gada 30. maijs) lietā NN24/2007 – Čehija – Prāgas pašvaldības bezvadu tīkls (OV C 141, 26.6.2007., 2. lpp.)).

III PIELIKUMS. TIPISKI IEJAUKŠANĀS PASĀKUMI PLATJOSLAS ATBALSTAM

- (1) Savā praksē Komisija ir novērojusi finansēšanas mehānismus, kurus dalībvalstis atkārtoti izmanto platjoslas ierīkošanas veicināšanai un kurus var uzskatīt par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, ja vien finansēšanu neveic atbilstoši tirgus noteikumiem saskaņā ar tirgus ekonomikas ieguldītāju principu (sk. II pielikumu). Tālāk sniegtais saraksts ir ilustratīvs un neizsmēlošs – publiskās iestādes var izstrādāt citādus platjoslas ierīkošanas atbalsta veidus vai atkāpties no aprakstītajiem modeļiem.
- (2) Starpības finansēšanas modelis: starpības finansēšanas modeļa ietvaros dalībvalsts atbalsta fiksēto vai mobilo sakaru tīklu ierīkošanu, finansējot atšķirību starp to, kas ir komerciāli dzīvotspējīgs, un to, ko iecerējusi sasniegt atbalstu piešķirošā iestāde⁵⁶. Dalībvalsts⁵⁷ nodrošina tiešas monetāras dotācijas vai subsīdijas ieguldītājiem platjoslas jomā⁵⁸ tīkla izstrādei, izveidošanai, apsaimniekošanai un komerciālai izmantošanai, ņemot vērā atbilstīgus ieņēmumus un samērīgu peļņu. Starpības finansēšanas modelī samērīgu peļņu nosaka kā ieguldītājam nepieciešamo kapitāla atdeves līmeni, ņemot vērā platjoslas nozarei un sniegtajiem pakalpojumiem raksturīgo risku. Nepieciešamo kapitāla atdeves līmeni parasti nosaka vidējā svērtā kapitāla cena (*WACC*). Nosakot samērīgu peļņu, dalībvalstis var ieviest veicinošus kritērijus jo īpaši saistībā ar sniegtā pakalpojuma kvalitāti un produktivitātes efektivitātes pieaugumu. Efektivitātes pieaugums nedrīkst samazināt sniegtā pakalpojuma kvalitāti. Jebkāda atlīdzība, kas saistīta ar produktivitātes efektivitātes pieaugumu, būtu jānosaka tādā līmenī, kas ļautu šo pieaugumu līdzsvaroti sadalīt starp ieguldītāju platjoslā un dalībvalsti, un/vai galalietotājiem. Saskaņā ar starpības finansēšanas modeli izveidotā infrastruktūra pilnībā pieder atbalsta saņēmējam, kurš uzņemas riskus, kas saistīti ar jaunas infrastruktūras veidošanu un pietiekama klientu skaita piesaistīšanu.
- (3) Atbalsts natūrā: šajā gadījumā dalībvalstis atbalsta fiksētās vai mobilās platjoslas ierīkošanu, elektronisko sakaru operatoriem darot pieejamu esošu vai jaunizveidotu infrastruktūru. Šis atbalsts var izpausties dažādos veidos, bet visbiežāk dalībvalstis nodrošina platjoslas pasīvo infrastruktūru, veicot inženiertehniskos darbus (piemēram, uzrokot ceļu), ierīkojot kabeļu kanalizāciju vai tumšās optiskās šķiedras kabeļus vai sniedzot piekļuvi esošajai infrastruktūrai (piemēram, kabeļu kanalizācijai, balstiem vai torņiem).
- (4) Tiešo ieguldījumu modelis: tiešo ieguldījumu modelī dalībvalsts izveido fiksēto vai mobilo sakaru tīklu un tieši ekspluatē to caur publiskās pārvaldes struktūru vai iekšēju operatoru⁵⁹. Valsts finansētais tīkls bieži darbojas kā tikai vairumtirdzniecībai paredzēts tīkls ar mērķi padarīt to pieejamu platjoslas

⁵⁶ “Starpības finansējums” attiecas uz starpību starp ieguldījumu izmaksām un plānoto peļņu tīkla darbības laikā.

⁵⁷ Vai jebkura cita publiska iestāde, kas piešķir atbalstu.

⁵⁸ Termins “ieguldītājs” apzīmē uzņēmumus vai elektronisko sakaru tīklu operatorus, kuri iegulda platjoslas infrastruktūras izbūvē un izvērsšanā.

⁵⁹ Komisijas Lēmums C(2011) 7285 final (2011. gada 19. oktobris) lietā N 330/2010 – Francija – *Programme national «Très Haut Débit»* – Volet B (OV C 364, 14.12.2011., 2. lpp), kas attiecas uz vairākiem iejaukšanās pasākumu veidiem, no kuriem viens bija pašvaldību iespēja ekspluatēt pašu platjoslas tīklus *régie* veidā.

mazumtirdzniecības pakalpojumu sniedzējiem saskaņā ar nediskriminējošiem noteikumiem.

- (5) Koncesionāru modelis: koncesionāru modelī dalībvalsts finansē tāda fiksētā vai mobilā platjoslas elektronisko sakaru tīkla ierīkošanu, kurš paliek publiskā sektora īpašumā, bet kura ekspluatācija konkursa procedūras kārtībā tiks uzticēta elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējam, kas to pārvaldīs un komerciāli izmantos. Elektronisko sakaru operators var vadīt tīklu ar mērķi sniegt tikai vairumtirdzniecības līmeņa pakalpojumus vai arī gan vairumtirdzniecības, gan mazumtirdzniecības līmeņa pakalpojumus.

IV PIELIKUMS. INFORMĀCIJA, KAS DALĪBVALSTĪM JĀPUBLICĒ SASKAŅĀ AR PĀRREDZAMĪBAS PIENĀKUMIEM

Pamatnostādņu 202. punkta b) apakšpunktā minētajā informācijā par individuālā atbalsta piešķirumiem jāietver turpmāk minētais⁶⁰.

— Informācija par individuālā atbalsta saņēmēju:

- nosaukums;
- atbalsta saņēmēja identifikators.

— Atbalsta saņēmēja veids pieteikuma iesniegšanas laikā:

- MVU;
- liels uzņēmums.

— Atbalsta saņēmēja atrašanās vietas reģions *NUTS* 2. līmeņa vai sīkākā dalījumā

— Atbalsta saņēmēja galvenā darbības joma saistībā ar attiecīgo atbalstu *NACE* grupas līmenī (trīsciparu kods)⁶¹

— Atbalsta elementa pilnā summa valsts valūtā. Attiecībā uz shēmām nodokļu atvieglojumu veidā informāciju par individuālā atbalsta summām⁶² var norādīt pa šādiem diapazoniem (miljonos EUR):

- [0,1–0,5];
- [0,5–1];
- [1–2];
- [2–5];
- [5–10];
- [10–30];
- [30–60];
- [60–100];
- [100 un vairāk].

Ja tā atšķiras no atbalsta elementa – atbalsta pilnā nominālā summa valsts valūtā⁶³

⁶⁰ Izņemot komercnoslēpumus un citu konfidenciālu informāciju, ja ir sniegts pietiekams pamatojums un Komisija tam ir piekritusi (Komisijas paziņojums par dienesta noslēpumu valsts atbalsta lēmumos, C(2003) 4582 (OV C 297, 9.12.2003., 6. lpp.)).

⁶¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1893/2006 (2006. gada 20. decembris), ar ko izveido *NACE* 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (OV L 393, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁶² Norādāmā summa ir maksimāli atļautais nodokļu atvieglojums, nevis gada laikā atskaitītā summa (piemēram, nodokļu kredīta gadījumā jānorāda maksimāli atļautais nodokļu kredīts, nevis faktiskā summa, kura var būt atkarīga no apliekamajiem ienākumiem un katru gadu var mainīties).

⁶³ Dotācijas bruto ekvivalents vai attiecīgā gadījumā ieguldījuma summa. Attiecībā uz darbības atbalstu var norādīt atbalsta gada summu par katru atbalsta saņēmēju. Attiecībā uz fiskālajām shēmām šo summu var norādīt pa 139. punktā noteiktajiem diapazoniem. Norādāmā summa ir maksimāli atļautais nodokļu atvieglojums, nevis gada laikā atskaitītā summa (piemēram, nodokļu kredīta gadījumā jānorāda maksimāli atļautais nodokļu kredīts, nevis faktiskā summa, kura var būt atkarīga no apliekamajiem ienākumiem un katru gadu var mainīties).

— Atbalsta instruments⁶⁴:

- dotācija / procentu likmes subsīdija / parāda norakstīšana;
- aizdevums / atmaksājams avanss / atmaksājama dotācija;
- garantija;
- nodokļu atvieglojums vai atbrīvojums no nodokļiem;
- riska finansējums;
- cits (precizēt);
- piešķiršanas diena un publicēšanas diena;
- atbalsta mērķis.

— Piešķirējietāde(-s) identitāte

— Attiecīgā gadījumā – pilnvarotā subjekta nosaukums un izraudzīto finanšu starpnieku nosaukumi

— Atsauce uz atbalsta pasākumu, kā norādīts saskaņā ar šīm pamatnostādnēm apstiprinātajā lēmumā

⁶⁴ Ja atbalstu piešķir, izmantojot vairākus atbalsta instrumentus, atbalsta summa jānorāda par katru instrumentu.

V PIELIKUMS. INFORMĀCIJA, KAS DALĪBVALSTĪM JĀSNIEDZ SASKAŅĀ AR ZIŅOŠANAS PIENĀKUMIEM

Pamatnostādņu 208. punktā minētajā ziņojumā jāietver informācija par katru individuālo projektu, kas attiecīgajā pārskata periodā īstenots, piemērojot saskaņā ar šīm pamatnostādnēm apstiprinātu atbalsta pasākumu.

- Atbalsta saņēmēja(-u) nosaukums
- Projekta kopējās izmaksas (vai aplēstās kopējās izmaksas) un apkalpojamo telpu vidējās izmaksas (kā definētas I pielikuma 10. punktā)
- Piešķirtā atbalsta summa un atbalsta izdevumi
- Atbalsta intensitāte
- Publiskā finansējuma avoti
- Pārklājuma līmenis pirms un pēc valsts iejaukšanās (absolūtā izteiksmē un procentos);
- Projektiem, kuri sekmē elektronisko sakaru infrastruktūras ierīkošanu:
 - datums, kad infrastruktūra nodota ekspluatācijā;
 - tehnoloģija, kas izmantota valsts finansētajā infrastruktūrā;
 - sniegto pakalpojumu minimālais un vidējais (augšupielādes un lejupielādes) ātrums;
 - piedāvātie vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves produkti, kā arī piekļuves nosacījumi un cenas / cenu noteikšanas metodika. pamatots pieprasījums pēc vairumtirdzniecības līmeņa piekļuves produktiem un šādu pieprasījumu izskatīšana;
 - piekļuves prasītāju un pakalpojumu sniedzēju skaits, kuri izmanto vairumtirdzniecības līmeņa piekļuvi;
 - mājāsaimniecību un uzņēmumu skaits, kurus apkalpo valsts finansētā infrastruktūra;
 - apguves līmenis.
- Projektiem, kuri sekmē elektronisko sakaru pakalpojumu apguvi, piemēram, taloniem:
 - atbalsta pasākuma ilgums;
 - talona vērtība;
 - atbalstītie abonementi/pakalpojumi, tajā skaitā atbalsts klientu ierīcēm vai ēkā izvietotam vadojumam un/vai privātā vidē esošiem kabeļiem;
 - apguves līmenis un to galalietotāju skaits, kuri guvuši labumu no atbalsta pasākuma (pa kategorijām, piemēram, individuāli galalietotāji, MVU, un pa atbalstīto abonementu/pakalpojumu veidiem);
 - to platjoslas pakalpojumu sniedzēju skaits, kuriem ir tiesības pieteikties atbalstam;
 - to platjoslas pakalpojumu sniedzēju skaits, kuri faktiski ir guvuši labumu no atbalsta pasākuma;

- operatoru tirgus pozīcijas attīstība pa atbalstīto abonementu/pakalpojumu veidiem, ņemot vērā būtisko infrastruktūru un tehnoloģijas (t. i., FTTH, FTTC, DOCSIS, FWA utt.);
- vairumcenas un mazumcenas pirms un pēc pasākuma īstenošanas.